

Alkotmánybíróság
1015 Budapest
Donáti u. 35-45.
1535 Budapest Pf. 773

Tárgy: Hiánypótlás IV/470-1/2020. ügyszámú alkotmányjogi panasz eljárásban a Kúria Kfv.II.37.717/2018/22. számú ítélete alaptörvény ellenességének megállapítása és megsemmisítésére iránt

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott **Dr. Gaál András Ügyvédi Iroda,** [REDACTED]

[REDACTED] ügyfelem [REDACTED]

[REDACTED] panaszos jogi képviseletében eljárva, az

Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján állapítsa meg a Kúria Kfv.II.37.717/2018/22. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt, mivel sérti a panaszosnak *az Alaptörvény II. cikkében foglalt emberi méltóság, az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében garantált tulajdonhoz való jogát, a XXII. cikk (1) bekezdésében biztosított emberhez méltó lakhatáshoz biztosított jogát, illetve a XXVIII. cikk (3) bekezdésében biztosított tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való jogot, valamint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében garantált jogállamiság elvéből levezethető jogbiztonság követelményét.*

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő.

I. Az indítványozói jogosultságról

Az Abtv. 27. §-a értelmében az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján, alkotmányjogi panasszal kezdeményezheti az Alkotmánybíróság eljárását az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben, ha az alaptörvény-ellenes bírói döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 52.§ (4) bekezdés előírja, hogy az alkotmánybírósági eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia.

Álláspontom szerint az indítványomban előadott alapjogsérelem az alábbiakban előadottak szerint megfelel az Abtv. által támasztott fenti feltételeknek:

Ügyfelem az előadott alapjog-sérelem *közvetlen érintettje*. Közvetlen érintettségét azzal igazolom, hogy ő volt a per tárgyát képező, [REDACTED] ingatlan 1/2 tulajdoni hányad arányú tulajdonosa.

A II. rendű felperes, mint adós, ügyfelem pedig, mint biztosítéknyújtó [REDACTED] (a továbbiakban: hitelező) kölcsönszerződést kötöttek. A II. rendű felperes és ügyfelem, mint a vételi jog kötelezettjei és a hitelező, mint a vételi jog jogosultja 2007. június 5-én opciós megállapodást is kötöttek, a felperesek vételi jogot biztosítottak az ingatlannak [REDACTED] forintban meghatározott vételárán a hitelezőnek. A vételi jogot, annak gyakorlását a megállapodás aláírásától számított öt éves időtartamra kötötték ki, a vételi jog abban az esetben gyakorolható, ha a felperesek által kötött kölcsönszerződés kapcsán felmondási esemény merül fel, és a vételi jog jogosultjának a felperesekkel szemben lejárt és ki nem egyenlített követelése áll fenn. A megállapodásban rögzítették, hogy a vételi jog jogosultja a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 685. §-a alapján mint gazdálkodó szervezet jogosult a vételi jog gyakorlására harmadik személyt kijelölni. A vételi jog jogosultja a vételi jog kötelezettjét a vételi jog gyakorlásának megnyíltja után, de a vételi jog gyakorlása előtt írásban értesíteni köteles. Rögzítették, hogy a vételi jog gyakorlására kijelölt személy a kijelölés alapján a jogosult helyébe lép és a vételi jogot a jelen okiratban foglalt feltételekkel gyakorolja. A vételi jog gyakorlására kijelölt személynek a vételi jog gyakorlásáról szóló, a vételi jog kötelezettje részére kézbesített nyilatkozata az adásvételi szerződést a vételi jog kötelezettje és a vételi jog gyakorlására kijelölt személy között hozza létre. A nyilatkozatot személyesen vagy ajánlott tértivevényes levélben köteles a vételi jog kötelezettjének kézbesíteni a vételi jog jogosultja.

A hitelező a kölcsönszerződést 2010. június 30-án azonnali hatállyal felmondta, a felperesek tartozását [REDACTED] forint és annak kifizetéséig járó kamata összegében határozta meg. A hitelező 2010. szeptember 21-én a vételi jog gyakorlására az alperesi beavatkozót jelölte ki, vele egyúttal engedményezési szerződést kötött. Az alperesi beavatkozó 2012. május 4-én ügyvéd által ellenjegyzett nyilatkozattal tájékoztatta a felpereseket arról, hogy az őt megillető vételi jogot gyakorolni kívánja. A felperesek a postai úton megküldött nyilatkozatot 2012. május 7-én, illetve 17. napján vették kézhez.

A vételi jog jogosultja 2012. május 24-én kérelmet terjesztett elő a Pest Megyei Kormányhivatal [REDACTED] Járási Hivatalánál a vételi jog gyakorlása folytán a tulajdonjoga adásvétel jogcímén történő bejegyzése iránt. A felperesek bejelentették, hogy a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítása iránt pert indítottak, melyre tekintettel az elsőfokú ingatlanügyi hatóság az eljárást felfüggesztette. **A per jogerős befejezését követően a vételi jog jogosultja kérelmére az ingatlanügyi hatóság az eljárást folytatta és a 2016. december 14-én meghozott 58058/2/2016/2012.05.25. számú határozatával a perbeli ingatlanra az a vételi jog jogosultjának tulajdonjogát adásvétel jogcímén bejegyezte, a II. rendű felperes és ügyfelem tulajdonjogát törölte.** A határozat indokolása szerint a tulajdonjog bejegyzésére az opciós megállapodás, a vételi jog gyakorlójának kijelölésére vonatkozó nyilatkozat, engedményezési szerződés, a vételi jog gyakorlására vonatkozó egyoldalú nyilatkozat és tértivevény, valamint a kölcsönszerződés érvénytelensége tárgyában hozott jogerős ítélet szolgált.

A határozat ellen a vételi jog jogosultja a végrehajtási jog visszajegyzése miatt, a felperesek az alperesi beavatkozó tulajdonjog bejegyzése miatt fellebbezést nyújtottak be.

Az alperes a 2017. április 4. napján meghozott 30243/2017. számú határozatával törölte a végrehajtási jog bejegyzését, a végrehajtási jog bejegyzése iránti megkeresésnek a széljegyre történő visszajegyzését elrendelte és a rangsornak megfelelő új eljárás lefolytatását és új határozat meghozatalát írta elő ebben a körben. A II. rendű felperes és ügyfelem fellebbezése folytán megállapította, hogy a benyújtott okiratok alapján az alperesi beavatkozó tulajdonjoga bejegyzésének akadálya nem volt, ezért a II. rendű felperes és ügyfelem fellebbezését elutasítva egyebekben az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A II. rendű felperes és ügyfelem keresetet indított a Pest Megyei Kormányhivatal 30243/2017. számú határozatának felülvizsgálata iránt a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon.

Sajnálatos módon, ügyfelem korábbi jogi képviselője időközben elhalálozott, ezért a keresetlevelet és a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

5.K.28.199./2017. ügyszámú ügyében keletkezett iratok nem állnak rendelkezésünkre, így nem tudjuk megjelölni a keresetindítás és az ítélet kézbesítésének pontos dátumát.

Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint a panasz előterjesztésére a sérelmezett döntés kézbesítését követő 60 napon belül van mód. Panaszom előterjesztésekor e határidőt betartottam, mivel a sérelmezett döntést 2019. december 13. napján kézbesítették ügyfelem korábbi jogi képviselője részére.

Az Abtv. 29. §-a szerint az alkotmányjogi panasz befogadásának feltétele, az, hogy az alaptörvény-ellenesség a bírói döntést érdemben befolyásolja.

Álláspontom szerint panaszom ennek a követelménynek megfelel. Az 5/2017. (III.10.) AB határozatában – amelyben a Tisztelt Alkotmánybíróság szintén a Kúria egyik ítéletét semmisítette meg – úgy foglalt állást, hogy [15] *”... A közigazgatási anyagi jogi szankciók jogszabályban történő meghatározása azt a célt szolgálja, hogy a közigazgatási eljárás ügyféli pozíciójában lévő azon jogalanyok, akikkel, illetve amelyekkel szemben a közigazgatási hatóság valamely, az adott ügyfél által elkövetett közigazgatási normasértés miatt hátrányos jogkövetkezményt állapít meg, ne álljanak hosszú, bizonytalan ideig – az anyagi jogi határidőkre vonatkozó, létező jogszabályi rendelkezések ellenére – a velük szemben alkalmazható szankció fenyegetésének félelme alatt.*

Különösen irányadó ez abban az esetben, ha az ágazati jogszabály nem egyszerűen eltérő határidőt határoz meg (a Ket.-hez képest), hanem pontos, naptári napban meghatározott végső határidőt állapít meg.”

A Pest Megyei Kormányhivatalhoz először 2012. április 4-én hozott határozatot az ügyben. Ezt követően a jogorvoslati eljárás egy másik per elintézése miatt 2016-ig felfüggesztésre került, végül a keresettel támadott határozatot csak 2016. december 14. napján hozta meg a Pest Megyei Kormányhivatal.

Ezen közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt ügyfelem 2017 év elején indított keresetet a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt, amely 5.K.28.199./2017/12. számú ítéletében megállapította, hogy a vételi jog jogosultja tulajdonjogának bejegyzése jogellenes volt.

Az ügyfelemnek 60 napja állt rendelkezésre a felülvizsgálati kérelem benyújtására, *amelynek határidőben eleget tett.*

A Kúria a felülvizsgálati ügyben, tudomásunk szerint egy tárgyalást tartott, 2019. októberében, az ítéletet mégis 2019. október 30. napján hozta meg, amelyet végül csak 2019. december 13. napján kézbesítettek ügyfelem jogi képviselője részére.

Az ügyfelem ügyében az eljárás tehát 2012. május 25-től 2019. december 13. napjáig, azaz több mint 7 évig tartott.

II. A támadott bírói ítélet

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságtól a Kúria Kfv.II.37.717/2018/22. számú ítéletének alaptörvény-ellenesség miatti hatályon kívül helyezését.

III. Az alaptörvényben biztosított jogok megnevezése

Tulajdonhoz való jog

Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése deklarálja, hogy „mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”

Az emberi méltóság tiszteletben tartásához és az emberhez méltó lakhatáshoz való jog

Az Alaptörvény II. cikke szerint: „az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „az állam jogi védelemben részesíti az otthont. Magyarország törekszik arra, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeit és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki számára biztosítsa.”

Tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való jog

Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy „mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és **ésszerű határidőn belül** intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint „mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, **ésszerű határidőn belül** bírálja el.”.

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint: „(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

Ügyfelem ezen jogait a Kúria döntése azért sérti, mert a felülvizsgálati eljárása során a Kúria a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletének megváltoztatásával

jóváhagyta ügyfelemnek [REDACTED] ingatlanon fennálló 1/2 tulajdoni hányad arányú tulajdonjogának elvonását, azaz ügyfelemet megfosztotta a tulajdonjogától.

A Kúria a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletében foglaltak ellenére nem észlelte, hogy súlyosan sérültek ügyfelem tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való jogai, a bírósági eljárás jelentős elhúzódása a bíróságoknak róható fel, továbbá az ugyanazon jogszabályokra és bírósági ítéletekre alapított ellentétes ítéletek sértik a jogbiztonság részét képező, jogszabályok és a bírósági döntések kiszámíthatóságához való jogot.

IV. A sérelmezett bírói ítélet alaptörvény-ellenessége

1. Tulajdonhoz való jog sérelme

A Pest Megyei Kormányhivatal [REDACTED] Járási Hivatala, illetve a másodfokon eljáró Pest Megyei Kormányhivatal ügyfelem jogarvoslati jogának gyakorlása, illetve ügyfelem kifejezett tiltakozása ellenére megfosztotta ügyfelemet az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett, [REDACTED] ingatlanon fennálló 1/2 tulajdoni hányad arányú tulajdonjogától.

A Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletében megállapította, hogy a Pest Megyei Kormányhivatal jogsértően jegyezte be a vételi jogot gyakorló személy tulajdonjogát, ezért a közigazgatási határozatot megsemmisítette.

A Kúria azonban a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította a vételi jogot gyakorló személy tulajdonjoga bejegyzésének jogszerűségét.

Álláspontom szerint a Kúria a Ptk. 328.§ (1) bekezdése, és 329. § (1) és (2) bekezdése alapján, hogy az engedményezéssel a jogalkotó által meghatározottakkal ellentétesen értelmezte és alkalmazta, azzal, hogy megállapította a vételi jog engedményesre történő átszállását.

Véleményem szerint a jogszabálynak a céltól eltérő értelmezése alaptörvény-ellenes értelmezésnek minősül.

Az alaptörvény-ellenes jogszabályértelmezés eredményeképpen a Kúria ügyfelemet megfosztotta a tulajdonhoz való jogától.

A Tisztelt Alkotmánybíróság 20/2014. (VII. 3.) AB határozatában megállapította, hogy „az alapjogként védett tulajdon tartalmát a mindenkori (alkotmányos) közjogi és magánjogi

korlátokkal együtt kell érteni. Az alkotmányos tulajdonvédelem terjedelme mindig konkrét; függ a tulajdon alanyától, tárgyától és funkciójától, illetve a korlátozás módjától is.”

Az 3074/2016. (IV. 18.) AB határozat indokolása szerint: „az Alkotmánybíróság eddigi következetes gyakorlata és főszabály szerint [64/1993. (XII. 22.) AB határozat, ABH 1993, 373.; 10/2001. (IV. 12.) AB határozat, ABH 2001, 123., illetve 819/B/2006. AB határozat, ABH 2007, 2038, 2041.] – csak a már megszerzett tulajdont (Indokolás [193]), illetve kivételes esetekben a tulajdoni várományokat védi {3209/2015. (XI.10.) AB határozat, Indokolás [65]}. [37]”

Ügyfelem az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdonjoggal rendelkezett, így a tulajdonjoga fennállt, tehát az az Alaptörvény XIII. cikke és az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján alkotmányos védelemben részesíthető.

A tulajdonjogtól való megfosztás az állam részét képező igazságszolgáltatási hatalmi ág döntésének következménye.

2. Emberi méltóság tiszteletben tartásához és az emberhez méltó lakhatáshoz való jog sérelme

A Tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlata alapján az emberi méltósághoz való jogot kvázi általános személyiségi jognak tekinti, amely az egyén önrendelkezésének egy olyan mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva – a klasszikus megfogalmazás szerint – az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá. A méltósághoz való jognak ez a felfogása különbözteti meg az embert a jogi személyektől, amelyek teljes szabályozás alá vonhatók, nincs »érinthetetlen« lényegük.” [64/1991. (XII. 17.) AB hat.]

Álláspontom szerint az emberi méltóság tiszteletben tartásához való jog részjogosítványát képezi az emberhez méltó lakhatás biztosítására vonatkozó kötelezettség. Következésképpen a z emberhez méltó lakhatásra vonatkozó jog megsértése, egyben az emberi méltósághoz való jog megsértését is jelenti.

A Tisztelt Alkotmánybíróság a 32/1998. (VI. 25.) AB határozatával az emberi méltósághoz való jog hatókörét a szociális jogokra is kiterjesztte.

Az emberi méltósághoz való jog egy általános személyiségi jogi jellegéből, „anyajog” mivoltából eredően az emberi méltósághoz való jog olyan szubszidiárius alapjog, amelyre mind az Alkotmánybíróság, mind más bíróságok minden esetben hivatkozhatnak az egyén autonómiájának védelmében, ha az adott tényállásra a konkrét, nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható.

Az Alaptörvény XXII. cikk (1) bekezdése szerint: „az állam jogi védelemben részesíti az otthont. Magyarország törekszik arra, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeit és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki számára biztosítsa.”

A Kúria fenti ítéletében a Ptk. 328.§ (1) bekezdése, és 329. § (1) és (2) bekezdésének alaptörvény-ellenes értelmezésével és alkalmazásával megfosztotta ügyfelemet az lakhelyeül szolgáló ingatlantól.

Ügyfelem a tulajdonjog Pest Megyei Kormányhivatal általi bejegyzésére tekintettel a tulajdonát képező ingatlan elhagyására kényszerült, mindamellett, hogy a kölcsönszerződés alapján még az ingatlan elvételét követően is tartozása maradt fenn. A kölcsön törlesztését és a lakhatása biztosítását ügyfelem úgy tudta megoldani, hogy egy olyan rossz állapotú, külterületi ingatlanba kellett költöznie, amely emberi tartózkodásra csak korlátozottan alkalmas, esős időben beázik és nagy esőzések esetén napokig megközelíthetetlen, így ügyfelem nem tud a munkából hazatérni és pihenéshez való jogát nem tudja gyakorolni.

A lakhatáshoz való jog mind az egyént, mind a családokat megilleti, és ezt a jogot sem lehet szűken értelmezni. A lakóhely tehát olyan helyet jelent, amely biztonságos és békés, illetve a méltóságot sem sérti”¹

A Tisztelt Alkotmánybíróság a 42/2000. (XI. 8.) AB határozatában úgy foglalt állást, hogy az államnak kötelessége az emberi lét feltételeiről gondoskodni, hajléktalanság esetén az állam ellátási kötelezettsége az emberi életet közvetlenül fenyegető vészhelyzet esetén a szállás biztosítására is kiterjed.”

A fent előadottak alapján álláspontom szerint a Kúria alaptörvény-ellenes jogszabályértelmezésével és alkalmazásával ügyfelem emberhez méltó lakhatáshoz való jogát, illetve ennek anyajogaként ügyfelemnek az Alaptörvény II. cikkében deklarált emberi méltóságához való jogát is megsértette.

3.A tisztességes bírósági és hatósági eljáráshoz való jog megsértése

A Kúria döntése meghozatala során majdnem kétszeresen túllépte az ítélet írásba foglalása és kézbesítésére vonatkozó határidőket.

Amennyiben a Kúria az ítéletet 2019. október 30. napján meghozta, úgy ezt követően legkésőbb 2019. november 14. napjáig írásba kellett volna foglalnia az ítéletet és legkésőbb 2019. november 22. napjáig kézbesítenie kellett volna azt ügyfelem jogi képviselője részére.

A Pest Megyei Kormányhivatal először a 2012. május 25. napján meghozott határozatával jegyezte be a vételi jog jogosultjának tulajdonjogát, ezt követően az ügyfelem pert indított,

¹ Drinóczi Tímea: A szociális jogok: nemzetközi kitekintés, nemzeti gyakorlat és alapjogi jelleg, MTA Law Working Papers 2018/4.

amely miatt több mint négy évre felfüggesztésre került a Pest Megyei Kormányhivatal jogorvoslati eljárása.

Majd a 2016. december 14-én meghozott döntéstől újabb körülbelül két év telt el az elsőfokú ítéletig, annak ellenére, hogy a perben elsősorban jogkérdésben, nem pedig bonyolult szakkérdésben kellett dönten.

Az elsőfokú ítéletet követően pedig további egy év, telt el a Kúria felülvizsgálatának lezárásáig és az ügyben hozott határozat ügyfelem jogi képviselője részére történő kézbesítéséig. A Kúria 2019. október 30. napján meghozott ítéletének írásba foglalása és kézbesítése vonatkozásában túllépte a régi Pp. 219. § (2) bekezdésében előírt határidőket.

Az Országgyűlés Hivatala 2018. február 4. közzétett kiadmányában részletesen bemutatta, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogot jelentősen sérti a bírósági eljárások elhúzódása.

A kiadvány hivatkozik az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) 2015. október 16-án jogerőre emelkedett a 48322/12. számú, Gázsó v. Hungary ügyben hozott vezető ítéletére (pilot judgment), amelyben az EJEB megállapította, hogy a magyar jogrendszer nem biztosít hatékony jogorvoslati lehetőséget az ésszerű időn túli eljárások kezelésére, továbbá nem nyújt megfelelő elégtételt az ilyen eljárások okozta károk esetén. Magyarország ezzel nem felel meg az 1993. évi XXXI. törvényben kihirdetett Emberi Jogok Európai Egyezményében vállalt nemzetközi kötelezettségeinek.

A kiadvány megemlíti, hogy az EJEB már 1997-ben és 2014-ben is jelezte az elhúzódó eljárásokkal kapcsolatos problémákat (Mr T.K. and Mrs T.K. v. Hungary no. 26209/95; Bartha v. Hungary no. 33486/07), és felhívta a figyelmet arra, hogy emiatt kerül kiemelkedően sok hasonló magyar ügy a strasbourgi bíróság elé.

Ennek ellenére a magyar bíróságok nem tudták megakadályozni az eljárások elhúzódását, hiszen a jelen ügyben is egy jogkérdésben kellett dönten, de az ügy jogerős eldöntése így is két évet vett igénybe, valamint a jogerős ítélet felülvizsgálata további egy évig húzódott.

A Tisztelt Alkotmánybíróság többször foglalkozott a tisztességes hatósági és bírósági eljárás elvével. A 6/1998. (III. 11.) AB határozat indokolása szerint „a fair trial olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni.”

Álláspontom szerint a jelen ügyben az önhibájukon kívül nehéz helyzetbe került ügyfelemnek, illetve adóstársának az ingatlanjuktól követően további hét évig kellett bírósági eljárásban részt vennie, amelyben próbálták bebizonyítani, hogy a vételi jog jogosultjának tulajdonjogát jogellenesen jegyezték be.

Ügyfeletem álláspontom szerint az eljárás elhúzódásáért felelősség nem terheli, mindent megtett annak érdekében, hogy a Pest Megyei Kormányhivatal és a Bíróságok időben meg tudják hozni döntéseiket.

Az Országgyűlés Hivatalának összefoglalója hivatkozik Dr. Fugilinszky Ádámra, aki 2015-ben a bírósági eljárások elhúzódására vonatkozóan úgy fogalmazott, hogy *„A gyakorlatban egy peres eljárásidőtartamát számos tényező befolyásolja: az elbírálás egyedi körülményei, az ügy bonyolultsága, a bizonyítás terjedelme és időigényessége, a felek pervitele, a bíróságok személyi és tárgyi feltételei, infrastruktúrája stb. A mérlegelés során „sohasem az eljárás hossza önmagában, hanem egyes eljárási cselekmények időben való elvégzése, szükségessége dönti el, hogy a pertartam meghaladta-e az ésszerű kereteket”*

A jelen ügyben álláspontom szerint a vételi jog jogosultja kijelölésének jogszerűségéről kellett döntenie, amelyhez a Ptk. vonatkozó rendelkezéseit és a kikristályosodott bírói gyakorlatot kellett alapul venni. A felek között a ténykérdések, azaz, hogy a vételi jogot gyakorolták és hogy mikor gyakorolták nem volt vitatott. A bíróságnak mindössze a kölcsönt folyósító intézet vevő kijelölési jogáról, illetve a vételi jog gyakorlásának elkésettségéről kellett döntenie. A Budapest Környéki Törvényszék és a Kúria is ugyanazokat a jogszabályi rendelkezéseket és Legfelsőbb Bírósági ítéleteket értelmezte, mégis ellentétes következtetésre jutott belőlük, azonban közben három év telt el.

Az Országgyűlés Hivatalának kiadmánya hivatkozik az EJEB esetjogára, amely szerint *„az ésszerű határidő értékelésekor az ügy bonyolultságát, (ez igazolhatja az eljárás hosszát, de egy adott időtartamon túl nem lehet kimentési alap); a fél közrehatását (terheli-e felelősség az időtartam elhúzódása tekintetében és kellő gondossággal járt-e el a számára fontos eljárási cselekményekben; a szerv eljárása (az eljáró bíróságnak betudható magatartás figyelembe vétele); az ügy tétje (különleges ügyek esetén, amikor a fél érdekei alapján a soron kívüli eljárás elvárható lenne, Rainer 2016).”*

A fenti szempontrendszer alapulvételével vizsgálva az ügyet, álláspontom szerint ügyfelem ügyének tétje az volt, hogy megtarthatja-e ingatlanát, amely kiemelt jelentőséggel bírt számára, ezért abban indokolt lett volna soron kívül döntést hozni.

Továbbá a peres eljárás elhúzódása nem volt felróható ügyfelemnek, ő és jogi képviselői is végig megfelelő gondossággal jártak el, az eljárást nem akadályozták.

„Az Országgyűlés Hivatala 2016-os adatokra hivatkozik, amely szerint „az EJEB 41, Magyarországot érintő bírósági döntést hozott, ezzel a tagállamok közötti rangsorban hazánk a hatodik. A 41 ítéletből 40eset-ben elmarasztaló ítélet született. Az Egyezmény 6. cikk 1.

pontjában szabályozott, az „ésszerű eljárási idő” követelményének megsértése miatt 16 ügyben határoztak, ezek valamennyi esetben elmarasztalással zárultak.”

Az ügyfelem tisztességes eljáráshoz való alapvető joga az eljárás elhúzódása következtében azért sérült, mert évekig ki volt téve a peres eljárás és a jogszabályok alaptörvény-ellenes alkalmazása jogkövetkezményeinek. Ez egyrészt ügyfelem testi és lelki egészségéhez való jogát is sértette, mivel az egymással ellentétes döntések és a 7 évig húzódó eljárás fokozott lelki megpróbáltatásokat és stresszt okozott.

Másrészt a Kúria nem értékelte ítéletében, hogy az eljárások elhúzódása miatt ügyfelem a polgári jogi tulajdonjogából levezethető részjogosítványokat (rendelkezés, birtoklás, használat) évekig nem tudta gyakorolni, az emberhez méltó lakhatását az ingatlanból való kiköltöztetésre tekintettel már évek óta nem tudja megfelelően biztosítani.

4. A jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményének megsértése

Ugyan a Tisztelt Alkotmánybíróság hiánypótlásában megfogalmazottak szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság követelményét kizárólag a kivételes esetben, a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén lehet alapítani.

Ennek ellenére fenntartom azon álláspontomat, hogy a Kúria ítélete sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság követelményét is. Eszerint „Magyarország független, demokratikus jogállam.” Sem az Alaptörvény sem az 1989. évi Alkotmány nem fejtette ki a jogállamiság követelményét, ezért azt a Tisztelt Alkotmánybíróság, illetve az EJEB döntéseiből lehet részletesebben megismerni.

Az Alkotmánybíróság 9/1992. (III. 5.) számú AB határozatában kimondta, hogy „[...] a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy **a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. Vagyis a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is.** Ezért alapvetőek a jogbiztonság szempontjából az eljárási garanciák. Csak formalizált eljárás szabályainak követésével keletkezhet érvényes jogszabály, csak az eljárási normák betartásával működnek alkotmányosan a jogintézmények.”

Dr. Varga Ádám IGAZSÁGOSSÁG KONTRA IGAZSÁGOSSÁG? Gondolatok a jogbiztonság, az igazságosság és a tisztességes eljárás kapcsolatáról PhD értekezésében kifejtette, hogy különös jelentősége van a **normavilágosság követelményének**, melynek csak

olyan normák felelnek meg, melyek világosan kijelölik az adott jogintézmény célját, alkalmazásának kereteit, szempontjait és rendjét

A Kúria ítélete álláspontom szerint egyrészt azért sérti a jogbiztonság követelményét, mert az olyan bírói döntésekre alapította, amelyeket az elsőfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék is figyelembe vett az ítélete meghozatala során, azonban azokból a Kúriától teljesen eltérő következtetéseket vont le. Másrészt a Kúria álláspontom szerint alaptörvény-ellenesen értelmezte úgy a Ptk. 328. § és 329. §-át, hogy az engedményezéssel a vételi jog is átszáll az engedményesre, hiszen a Ptk. ettől eltérően rendelkezik.

Tehát a Budapest Környéki Törvényszék és a Kúria egymással ellentétes döntése, ugyanazokon a jogszabálynak nem minősülő, bírói gyakorlatot rögzítő, bírósági ítéleteken alapult, amelyek ezek szerint nem feleltek meg a normavilágosság követelményének, ellenkező esetben mindkét bíróság ugyanazt a következtetést vonta volna le az ügyre vonatkozóan. Amennyiben két bíróság teljesen ellentétesen ítéli meg ugyanazokat a bírósági határozatokat, és törvényi rendelkezéseket, úgy álláspontom szerint az azokra alapított ítélet nem felel meg a kiszámíthatóság és előreláthatóság követelményének, és az állampolgárok jogkövető magatartásának tanúsítását is ellehetetleníti.

A Kúria ítéletének megsemmisítésére irányuló kérelem.

A kifejtett indokok alapján kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 27. §-a alapján állapítsa meg a Kúria Kfv.II.37.717/2018/22. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét és azt szíveskedjen megsemmisíteni.

Az Abtv. 52.§ (5) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjének 51.§ (1) bekezdésére tekintettel kijelentem, hogy jelen alkotmányjogi panasz nyilvánosságra hozatalához hozzájárulok, az indítványban szereplő személyes adataim nyilvánosságra hozatalához nem járulok hozzá.

Kelt: 2020. április 16.

Indítványozó
képviselőjében:

■ dr. Gaál András Tamás

ügyvéd

